

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตนักศึกษาในระดับปริญญาตรี ในประเทศไทย

Factors Related to the Quality of Life of Undergraduate Students in Thailand

กฤตเมธ โปธิวัชร¹ และ เกวลิน ศิลพิพัฒน์²

Krittamet Photiwat¹ and Kevalin Silphiphat²

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Kasetsart University

¹Corresponding Author E-mail: Krittamet.p@ku.th

Received June 27, 2023; **Revised** August 8, 2023; **Accepted** October 29, 2023

Abstract

The objectives of this research are to: 1. study the level of quality of life in universities for undergraduate students in Thailand; 2. study student satisfaction in academics, social aspects, and facilities and services; 3. study the relationship between students' satisfaction with the quality of life in universities and 4. compare the levels of quality of life in universities of undergraduate students in Thailand classified by personal factors. It is quantitative research. The sample group used in the study were undergraduate students in Thailand. The tool used to collect data was a questionnaire. Data were analyzed using mean, standard deviation, t-test, one-way ANOVA, and Pearson's correlation coefficient. The research results found that the quality of life on campus overall is at a moderate level. When considering each aspect, it was found that the environmental aspect, in terms of physical health and social aspects, had a quality of life score at a moderate level. Meanwhile, students' satisfaction with the quality of life at the university overall is high; every aspect has a high level of satisfaction. But when considering each aspect, it was found that the social aspect was at the lowest level of satisfaction. In this regard, the sample group consisted of females and males, and samples belonging to different types of universities had different quality of life.

Keywords: quality of life; undergraduate students; relationship

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาระดับคุณภาพชีวิตในมหาวิทยาลัยของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในประเทศไทย 2. ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษา ด้านวิชาการ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อมและ บริการ 3. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจของนักศึกษา กับคุณภาพชีวิตในมหาวิทยาลัย และ 4. เปรียบเทียบระดับคุณภาพชีวิตในมหาวิทยาลัยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในประเทศไทย จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีในประเทศไทย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน, t-test, One-Way ANOVA และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพชีวิตในมหาวิทยาลัยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสุขภาพกาย และด้านสังคม มีระดับคะแนนคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับปานกลาง ขณะที่ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อระดับคุณภาพชีวิตในมหาวิทยาลัย โดยรวมทุกด้านมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านสังคม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศหญิง เพศชาย กลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในประเภทมหาวิทยาลัยแตกต่างกัน มีคุณภาพชีวิตต่างกัน

คำสำคัญ: คุณภาพชีวิต; นักศึกษาระดับปริญญาตรี; ความสัมพันธ์

บทนำ

ประเทศไทยในปัจจุบันต้องเผชิญกับแรงกดดันและความเสี่ยงในสภาพโลกที่กำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว สถานการณ์นี้มีผลกระทบอย่างมากต่อสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอยู่อย่างต่อเนื่อง และมีผลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษาที่กำลังศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยทั่วประเทศ ปัจจัยหลักที่มีผลต่อวิถีชีวิตของนักศึกษาภายในวงรั้วมหาวิทยาลัยประกอบด้วย ปัจจัยทางสังคม, ปัจจัยทางวิชาการ, และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมและบริการอย่างละเอียดมากมายที่มีผลกระทบในบริบทนี้ (Sirgy et al., 2007) คุณภาพชีวิตนักศึกษา ควรมีความเป็นอยู่ที่ดี ทั้งในทางด้านร่างกาย, ทางด้านจิตใจ, ทางด้านสังคม และครอบคลุมไปถึงความปลอดภัยและสิทธิเสรีภาพ (Prasarnsak, 2019) และได้รับการศึกษาที่ดีอย่างมีคุณภาพ ซึ่งคุณภาพชีวิตมีความสำคัญและส่งผลกระทบต่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างยิ่ง โดยเฉพาะในสถาบันอุดมศึกษาที่มีบทบาทสำคัญเป็นรากฐานการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ดังคำกล่าวที่ว่า "การศึกษาพัฒนาคน คนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมและประเทศชาติ" (Massayakong, 2011) บัณฑิตที่จะสำเร็จการศึกษาออกมาเป็นประชากรที่มีคุณภาพและสมบูรณ์ได้อย่างดียิ่งขึ้นนั้นควรจะต้องได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดี มีจิตใจที่สมบูรณ์ในทุก ๆ ด้าน

จากข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีในประเทศไทย เพื่อศึกษาการวัดระดับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาความพึงพอใจด้านวิชาการ, ความพึงพอใจด้านสังคม และความพึงพอใจด้านสิ่งแวดล้อมและ บริการ ที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษาตามสภาพแวดล้อมในยุคโลกาภิวัตน์ ให้มีชีวิตที่ดีขึ้นในการใช้ชีวิตอยู่ในมหาวิทยาลัย ซึ่งจะให้เห็นว่าการมีคุณภาพชีวิตที่ดีเป็นสิ่งสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในแต่ละวัน รวมถึงเป็นสิ่งสำคัญต่อการพัฒนาประเทศชาติ

ดังนั้น การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในประเทศไทย จึงมีความสำคัญต่อการนำผลวิจัยมาใช้ในการวิเคราะห์และออกแบบระบบเพื่อพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพชีวิตของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในประเทศ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตในมหาวิทยาลัยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษา ทั้ง 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านวิชาการ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อมความสะดวกและบริการ
3. เพื่อเปรียบเทียบระดับคุณภาพชีวิตในมหาวิทยาลัยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในประเทศไทย จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจของนักศึกษา กับคุณภาพชีวิตในมหาวิทยาลัยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในประเทศไทย

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา ผู้วิจัยกำหนดเนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในประเทศไทย ดังนี้

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ในประเทศไทย จำนวน 1,113,664 คน แบ่งตามประเภทได้แก่ 1. มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ 2. มหาวิทยาลัยในสังกัดของรัฐ 3. มหาวิทยาลัยเอกชน (Ministry of Higher Education, Science, Research and Innovation, 2022)

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 402 คน โดยแบ่งเป็นประเภทมหาวิทยาลัยละ 134 คน โดยสุ่มแบบเจาะจง

ขอบเขตด้านระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บข้อมูล เดือนเมษายน – พฤษภาคม พ.ศ. 2566

ทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยดำเนินการทบทวนวรรณกรรมที่สำคัญ 4 แนวความคิด ดังนี้

1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต ดังที่ The Royal Institute Dictionary (1982) ได้กล่าวว่า คุณภาพชีวิตประกอบด้วยคำ 2 คำ คือ คุณภาพกับชีวิต คุณภาพ หมายถึง ลักษณะความดี ลักษณะประจำบุคคลหรือสิ่งของชีวิต หมายถึงความเป็นอยู่ สรุปได้ว่าคุณภาพชีวิต หมายถึง ลักษณะความเป็นอยู่ที่ดี ซึ่ง Phawilai (1980) ได้นิยามคำว่า คุณภาพชีวิต หมายถึง ชีวิตที่มีคุณภาพพึงประสงค์ คือ ชีวิตที่อาศัยสภาพแวดล้อมทั้งปวง เอื้ออำนวยสุขภาพทางกาย เพื่อเป็นรากฐานของสันติภาพทางจิตใจ ทำให้เกิดบูรณาการทางความรู้สึกนึกคิดเต็มที่ตามศักยภาพในมนุษย์ มีความสามารถ สร้างสรรค์และผลิตผลรวมกันเข้าเป็นสังคมที่มั่นคง ผาสุก สมบูรณ์ และปราศจากความขัดแย้ง Chanthasilp (2020) ได้สรุปว่าคุณภาพชีวิต คือ การดำรงชีวิตอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมมีความสุขทั้งทางด้าน

ร่างกายและจิตใจ บุคคลสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมและสังคมที่ตนเองอยู่ได้เป็นอย่างดี ขณะเดียวกันก็สามารถเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม

2. แนวคิดทฤษฎีคุณภาพชีวิตในมหาวิทยาลัย (Quality of College Life) ดังที่ Sirgy et al. (2007) ได้กล่าวว่า ทฤษฎีตามแนวทางการสร้างคุณภาพชีวิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัย Quality of College Life (QCL) ได้ให้ความหมาย $Q = \text{Quality}$ หมายถึง คุณภาพ $C = \text{College}$ หมายถึง มหาวิทยาลัย $L = \text{Life}$ หมายถึง ชีวิต คือเป็นแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสร้างนโยบายในการสร้างเชิงบวกและเชิงลบต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษาในมหาวิทยาลัย จัดเตรียมการตรวจสอบเชิงประจักษ์ของส่วนประกอบลำดับชั้นต่าง ๆ และคุณสมบัติของส่วนประกอบเหล่านั้น และกล่าวถึงโครงสร้างและการวัดคุณภาพชีวิตในวิทยาลัย (QCL) ของนักศึกษา โดยวิธีการดำเนินการในสองขั้นตอน ขั้นตอนแรก คือใช้เพื่อชี้แจงองค์ประกอบเฉพาะสำหรับการรวมไว้ในแบบจำลอง และขั้นตอนที่สอง ใช้กลุ่มตัวอย่างของนักเรียนที่คัดเลือกจากวิทยาเขตของมหาวิทยาลัยหลักสามแห่ง ในสหรัฐอเมริกา ตัวอย่างเหล่านี้ใช้เพื่อทดสอบสมมติฐานหลายประการเกี่ยวกับแบบจำลองและส่วนประกอบ ผลลัพธ์โดยทั่วไปให้การสนับสนุน สุดท้ายการอภิปรายมุ่งเน้นไปที่คุณค่าของแบบจำลองแนวคิดได้รับอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญ จากผลกระทบเชิงบวกและเชิงลบต่อประสบการณ์ของนักศึกษา ได้แก่ ความพึงพอใจด้านวิชาการ (Academic aspect), ความพึงพอใจด้านสังคม (Social aspect) และความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการต่าง ๆ (Facilities and service) ที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในมหาวิทยาลัย ดังภาพที่ 1

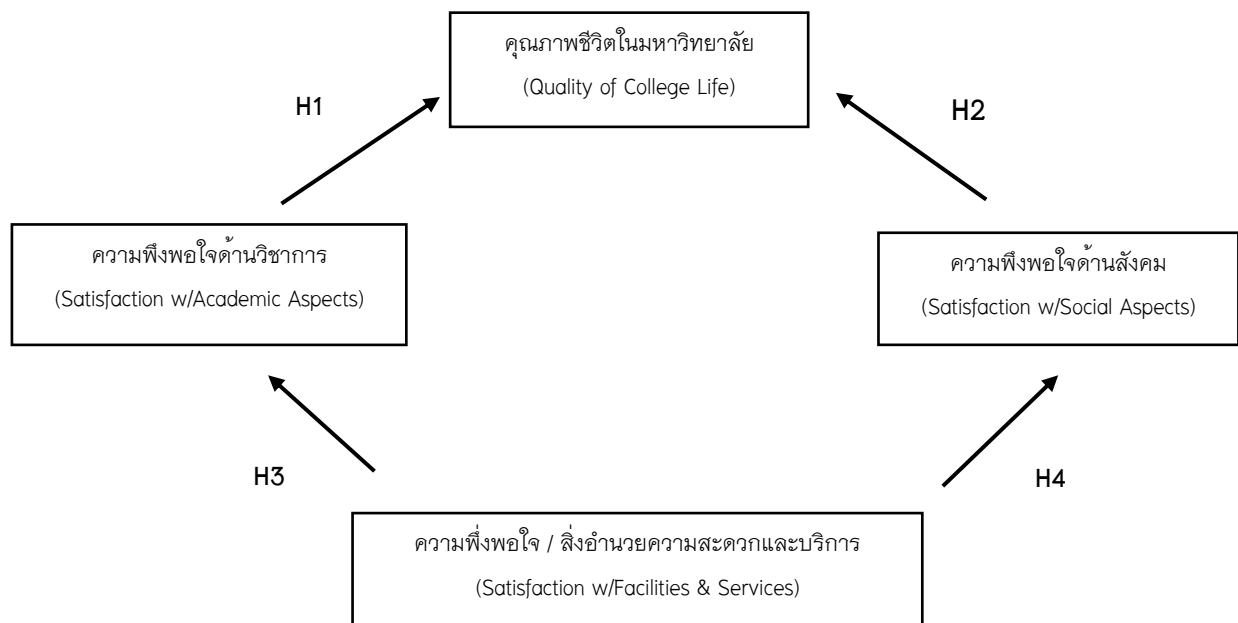

Figure 1. The conceptual model of QCL. (Sirgy et al., 2007)

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตนักศึกษา (Quality of College Life) ตามแบบจำลองแนวคิดคุณภาพชีวิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยของ Sirgy et al. (2007) ที่แสดงในภาพที่ 1 บ่งชี้ว่าคุณภาพชีวิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยนั้นได้รับอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญ จากผลกระทบเชิงบวกและเชิงลบต่อประสบการณ์ของนักศึกษา ดังนี้ 1. ความพึงพอใจด้านวิชาการของมหาวิทยาลัยและด้านสังคม 2. ความพึงพอใจในด้านวิชาการ ได้รับอิทธิพลจากความพึงพอใจต่อสิ่ง

อำนวยความสะดวกและบริการของมหาวิทยาลัย และความพึงพอใจในด้านสังคม ได้รับอิทธิพลจากความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการของมหาวิทยาลัย

4. เครื่องมือวัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลกชุดย่อ ฉบับภาษาไทย (WHOQOL-BREF-THAI) เป็นเครื่องมือวัดคุณภาพชีวิตที่พัฒนามาจากการรอบแนวคิดของคำว่า “คุณภาพชีวิต” ซึ่งหมายถึง การประเมินค่าที่เป็นจิตนัย (Subjective) ซึ่งฝังแน่นอยู่กับบริบททางวัฒนธรรม สังคม และสภาพแวดล้อม เพราะฉะนั้นนิยามของ QCL จะมุ่งเน้นการรับรู้ในเรื่องของคุณภาพชีวิตของผู้ตอบ ไม่ได้จะคาดหวังที่จะเป็นวิธีการวัดในรายละเอียด หรือสภาพต่าง ๆ แต่ถือเป็นการประเมินผลที่มีต่อคุณภาพชีวิต (Department of Mental Health, Ministry of Public Health, Thailand, 2016)

จากการทบทวนวรรณกรรมผู้วิจัยคาดว่าการศึกษาที่คุณภาพชีวิตนักศึกษาที่มีความสัมพันธ์กันจะทำให้ให้นักศึกษาระดับปริญญาตรีในประเทศไทย มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นได้ โดยแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตมีความหลากหลายจาก The Royal Institute Dictionary (1982) กล่าวว่าคุณภาพชีวิตประกอบด้วยคำสองคำหลักคือ “คุณภาพ” และ “ชีวิต” โดย “คุณภาพ” หมายถึงลักษณะความดีหรือลักษณะที่เป็นอยู่ เมื่อ “ชีวิต” หมายถึงความเป็นอยู่ ดังนั้น คุณภาพชีวิตหมายถึงลักษณะความเป็นอยู่ที่ดี นั่นคือ การอยู่อย่างมีคุณภาพและเป็นที่พึงประสงค์ ซึ่ง Phawilai (1980) นิยามคุณภาพชีวิตว่าเป็นชีวิตที่มีคุณภาพพึงประสงค์ ซึ่งรวมถึงสภาพแวดล้อมทั้งปวงที่สร้างสุขภาพทางกายและทางจิตใจ และสร้างความสามารถในการรับมือกับสิ่งแวดล้อมและสังคม ในที่เดียวกัน Chanthasilp (2020) นิยามคุณภาพชีวิตว่าเป็นการดำรงชีวิตอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและมีความสุขทั้งทางร่างกายและจิตใจ และสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมและสังคมได้อย่างเหมาะสม ดังนั้น คุณภาพชีวิตเป็นการดีความและปรับปรุงการดำรงชีวิตให้มีความคุณภาพและเป็นที่พึงประสงค์ในทุกมิติของชีวิต

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในประเทศไทย” เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตในมหาวิทยาลัยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในประเทศไทย, ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาทั้ง 3 ด้าน ประกอบด้วย 1. ด้านวิชาการ 2. ด้านสังคม 3. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการ, ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจของนักศึกษาคุณภาพชีวิตในมหาวิทยาลัยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในประเทศไทย และเพื่อเปรียบเทียบระดับคุณภาพชีวิตในมหาวิทยาลัยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในประเทศไทย จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพ

1. ความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาทำการทดสอบ (Try-out) กับกลุ่มประชากรที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันกับกลุ่มที่จะศึกษา จำนวน 30 คน จากนั้นนำมาวิเคราะห์แบบสอบถามเพื่อหาความเชื่อมั่นเป็นรายข้อ โดยใช้การทดสอบค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของครอนบาค (Cronbach's Reliability Coefficient Alpha) ได้ค่า ดังนี้

ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลกชุดย่อ ฉบับภาษาไทย (WHOQOL - BREF - THAI) = .910

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. จัดทำแบบสอบถาม (Google form) ที่สมบูรณ์แล้วแจกแบบสอบถาม (Google form) นักศึกษาระดับปริญญาตรี ในประเทศไทย ทั้ง 3 มหาวิทยาลัยที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 402 คน ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลช่วงเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2566
2. นำข้อมูลที่ได้จากการแจกแบบสอบถาม (Google Form) ไปประมวลผล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษานี้ ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. ได้จากการตอบแบบสอบถาม (Google form) ของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม มาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูลดังกล่าว
2. นำข้อมูลจากแบบสอบถาม (Google form) ที่ถูกต้องตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์เรียบร้อยแล้วเรียบเรียงและทำการลงรหัสเพื่อใช้ในการประมวลผล
3. นำข้อมูลที่ได้จากการลงรหัสเรียบร้อยแล้ว นำมาประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ
4. นำค่าวิเคราะห์ด้วยค่าสถิติ, ความถี่, ร้อยละ, ค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน, t-test, One-Way ANOVA และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตามแบบของเพียร์สัน

ผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

นักศึกษาระดับปริญญาตรี ในประเทศไทย ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 219 คน คิดเป็นร้อยละ 54.5 และเพศหญิง จำนวน 189 คน คิดเป็นร้อยละ 45.5 คณะที่ศึกษาส่วนใหญ่เป็นคณะสายศิลป์ จำนวน 324 คน คิดเป็นร้อยละ 80.6 และคณะสายวิทย์ จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 19.4 ระดับชั้นปีส่วนใหญ่เป็นปีที่ 1 จำนวน 159 คน คิดเป็นร้อยละ 39.6 รองลง คือ ปีที่ 4 จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 22.1 ปีที่ 2 จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 19.4 ปีที่ 3 จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 14.7 และมากกว่าปีที่ 4 จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 4.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนส่วนใหญ่เป็นเกรดเฉลี่ย 3.25 ขึ้นไป จำนวน 191 คน คิดเป็นร้อยละ 47.5 รองลง คือ เกรดเฉลี่ย 2.51-3.24 จำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 38.8 และเกรดเฉลี่ย 2.01-2.50 จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 13.7 แหล่งรายได้หลักส่วนใหญ่เป็นครอบครัว จำนวน 298 คน คิดเป็นร้อยละ 74.1 รองลงมา คือ หารายได้เอง จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 20.4 และกู้ยืมเงินให้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 5.5 แหล่งที่พักอาศัยส่วนใหญ่เป็นพักอาศัยนอกมหาวิทยาลัย (หอพักนอก และบ้าน) จำนวน 365 คน คิดเป็นร้อยละ 90.8 และพักอาศัยภายในมหาวิทยาลัย (หอพักใน) จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 9.2 และประเภทของมหาวิทยาลัย แบ่งเป็น 3 มหาวิทยาลัย ได้แก่ มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ มหาวิทยาลัยในสังกัดของรัฐ และมหาวิทยาลัยเอกชน จำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3

ตารางที่ 1 แสดงระดับคุณภาพชีวิตในมหาวิทยาลัยของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในประเทศไทย

Table 1 Showing the level of quality of life in universities for undergraduate students in Thailand.

คุณภาพชีวิตในมหาวิทยาลัย (Quality of College Life)	Mean	S.D.	ระดับคะแนนคุณภาพชีวิต (Quality of life score)
1. ด้านสุขภาพกาย (Physical Domain)	23.99	3.77	ปานกลาง (Moderate)
2. ด้านจิตใจ (Psychological Domain)	21.64	3.72	ปานกลาง (Moderate)
3. ด้านสัมพันธภาพทางสังคม (Social Relationships)	11.59	2.23	ปานกลาง (Moderate)
4. ด้านสิ่งแวดล้อม (Environment)	29.65	5.25	ปานกลาง (Moderate)
รวม (Together)	94.41	13.89	ปานกลาง (Moderate)

จากตารางที่ 1 คุณภาพชีวิตในมหาวิทยาลัย (Quality of College Life) รวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านสิ่งแวดล้อม มีระดับคะแนนคุณภาพชีวิตมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ด้านสุขภาพกาย และด้านสัมพันธภาพทางสังคม มีระดับคะแนนคุณภาพชีวิตน้อยที่สุด

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของนักศึกษาในด้านต่าง ๆ

Table 2 Show the average and standard deviation of student satisfaction in various aspects.

ความพึงพอใจของนักศึกษา (Student Satisfaction)	Mean	S.D.	ระดับความพึงพอใจ (Quality of life score)
1. ด้านวิชาการ (Academic Aspects)	4.10	.56	มาก (high)
2. ด้านสังคม (Social Aspects)	3.92	.75	มาก (high)
3. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการ (Facilities & Services)	4.02	.70	มาก (high)
รวม (Together)	4.01	.61	มาก (high)

จากตารางที่ 2 ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อระดับคุณภาพชีวิตในมหาวิทยาลัย รวมทุกด้านมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านวิชาการ (Academic Aspects) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการ (Facilities & Services) และด้านสังคม (Social Aspects) มีระดับความพึงพอใจในระดับมาก

ตารางที่ 3 แสดงการเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตในมหาวิทยาลัย ตามเพศ

Table 3 Shows a comparison of quality of life in universities by gender.

คุณภาพชีวิตในมหาวิทยาลัย (Quality of College Life)	ปัจจัยส่วนบุคคล จำแนกตามเพศ (Personal factors classified by sex)				t	Sig
	ชาย (Male)		หญิง (Female)			
	Mean	S.D.	Mean	S.D.		
คุณภาพชีวิตในมหาวิทยาลัย (Quality of College Life)	94.04	13.79	94.86	14.02	-.59	.43

*มีระดับความสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (*Has a statistical significance level of .05.)

จากตารางที่ 3 พบว่า นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีคุณภาพชีวิตที่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 4 แสดงการเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตในมหาวิทยาลัย กลุ่มคณะสาขาวิชา

Table 4 Show a comparison of the quality of life on campus. Group of faculties.

คุณภาพชีวิตในมหาวิทยาลัย (Quality of College Life)	ปัจจัยส่วนบุคคล จำแนกตามคณะที่ศึกษา (Personal factors Classified by faculties of study)				t	Sig
	คณะสายวิทย์ (Faculty of Science)		คณะสายศิลป์ (Faculty of Fine Arts)			
	Mean	S.D.	Mean	S.D.		
	คุณภาพชีวิตในมหาวิทยาลัย (Quality of College Life)	95.04	13.47	94.26		

*มีระดับความสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (*Has a statistical significance level of .05.)

จากตารางที่ 4 พบว่า นักศึกษาที่มาจากกลุ่มสาขาวิชาที่ต่างกัน มีคุณภาพชีวิตที่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 5 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย One-way ANOVA ของคุณภาพชีวิตในมหาวิทยาลัยตามระดับชั้นปี

Table 1 Show comparison of one-way ANOVA averages of quality of life in universities by year level.

แหล่งความแปรปรวน (One-way ANOVA)	df	SS	MS	F	Sig
คุณภาพชีวิตในมหาวิทยาลัย (Quality of College Life)					
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม (Between Groups)	4	1548.46	387.11	2.03	.09
ความแตกต่างภายในกลุ่ม (Within Groups)	398	75758.99	190.83		

*มีระดับความสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (*Has a statistical significance level of .05.)

จากตารางที่ 5 พบว่า นักศึกษาที่มีระดับชั้นปีต่างกัน มีคุณภาพชีวิตที่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 6 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย One-way ANOVA ของคุณภาพชีวิตในมหาวิทยาลัย ตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

Table 6 Show comparison of one-way ANOVA averages of quality of life in universities by year level.

แหล่งความแปรปรวน (One-way ANOVA)	df	SS	MS	F	Sig
คุณภาพชีวิตในมหาวิทยาลัย (Quality of College Life)					
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม (Between Groups)	2	232.49	116.25	.60	.55
ความแตกต่างภายในกลุ่ม (Within Groups)	399	77074.96	193.17		

*มีระดับความสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (*Has a statistical significance level of .05.)

จากตารางที่ 6 พบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีคุณภาพชีวิตที่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 7 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย One-way ANOVA ของคุณภาพชีวิตในมหาวิทยาลัย ตามแหล่งรายได้หลัก

Table 7 Show a comparison of the one-way ANOVA mean of university quality of life. by main source of income.

แหล่งความแปรปรวน (One-way ANOVA)	df	SS	MS	F	Sig
คุณภาพชีวิตในมหาวิทยาลัย (Quality of College Life)					
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม (Between Groups)	2	547.55	273.78	1.42	.24
ความแตกต่างภายในกลุ่ม (Within Groups)	399	76759.90	192.38		

*มีระดับความสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (*Has a statistical significance level of .05.)

จากตารางที่ 7 พบว่า นักศึกษาที่มีแหล่งรายได้หลักต่างกัน มีคุณภาพชีวิตที่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 8 แสดงการเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตในมหาวิทยาลัย มีแหล่งที่พักอาศัยต่างกัน

Table 8 Show a comparison of the quality of life on campus. There are different places to live.

ปัจจัยส่วนบุคคล จำแนกตามคณะที่ศึกษา (Personal factors Classified by faculties of study)						
คุณภาพชีวิตในมหาวิทยาลัย (Quality of College Life)	พักอาศัยภายในมหาวิทยาลัย (หอพักใน) (Live on campus (dormitory in))		พักอาศัยภายนอก มหาวิทยาลัย (หอพักนอก และบ้าน) (Live off campus (outside dormitory and home))		t	Sig
	Mean	S.D.	Mean	S.D.		
	คุณภาพชีวิตในมหาวิทยาลัย (Quality of College Life)	102.41	12.75	93.60		

*มีระดับความสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (*Has a statistical significance level of .05.)

จากตารางที่ 8 พบว่า นักศึกษาที่มีแหล่งที่พักอาศัยต่างกัน มีคุณภาพชีวิตที่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 9 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย One-way ANOVA ของคุณภาพชีวิตในมหาวิทยาลัย ตามประเภทมหาวิทยาลัย

Table 9 Show a comparison of one-way ANOVA means of university quality of life by university type.

แหล่งความแปรปรวน (One-way ANOVA)	df	SS	MS	F	Sig
คุณภาพชีวิตในมหาวิทยาลัย (Quality of College Life)					
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม (Between Groups)	2	5096.14	2548.07	14.08	.00
ความแตกต่างภายในกลุ่ม (Within Groups)	399	72211.31	180.98		

*มีระดับความสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (*Has a statistical significance level of .05.)

จากตารางที่ 9 พบว่า นักศึกษาที่มีประเภทมหาวิทยาลัยต่างกัน มีคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน ที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ จึงทำการทดสอบรายคู่ด้วย LSD ต่อไป

ตารางที่ 10 แสดงการเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตในมหาวิทยาลัย มีประเภทมหาวิทยาลัยต่างกัน จำแนกเป็นรายคู่

Table 10 Show a comparison of the quality of life on campus. There are different types of universities, classified as pairs.

ประเภทมหาวิทยาลัย (University type)	Mean	S.D.	ประเภทมหาวิทยาลัย (University type)		
			มหาวิทยาลัย ในกำกับของรัฐ (University Autonomous)	มหาวิทยาลัย สังกัดของรัฐ (Public University)	มหาวิทยาลัย เอกชน (Private University)
			(99.42)	(92.39)	(91.43)
มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ (University Autonomous)	99.42	12.68	–	7.03*	7.99*
มหาวิทยาลัยสังกัดของรัฐ (Public University)	92.39	14.43	–7.03	–	.96
มหาวิทยาลัยเอกชน (Private University)	91.43	13.20	–7.98	–.96	–

จากตารางที่ 10 แสดงคุณภาพชีวิตในมหาวิทยาลัยแต่ละประเภท คือ มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐมีคุณภาพชีวิตดีที่สุด ค่าเฉลี่ย 99.42 รองลงคือ มหาวิทยาลัยสังกัดของรัฐ มีคุณภาพชีวิต ค่าเฉลี่ย 92.39 และน้อยที่สุด มหาวิทยาลัยเอกชน มีคุณภาพชีวิต ค่าเฉลี่ย 91.43 มีประเภทมหาวิทยาลัยต่างกัน จำแนกเป็นรายคู่ พบว่านักศึกษาในมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ มีคุณภาพชีวิตในมหาวิทยาลัย ที่ดีกว่านักศึกษาในมหาวิทยาลัยสังกัดของรัฐ และนักศึกษาในมหาวิทยาลัยเอกชน

ตารางที่ 11 แสดงความสัมพันธ์ความพึงพอใจของนักศึกษาด้านวิชาการ (Academic Aspects) กับคุณภาพชีวิตในมหาวิทยาลัย

Table 11 Shows the relationship between academic satisfaction of students (academic aspects) and quality of life at the university.

ความพึงพอใจด้านวิชาการ (Academic Aspects)	คุณภาพชีวิตในมหาวิทยาลัย (Quality of College Life)	
	Pearson Correlation	.540**
	Sig. (2-tailed)	<.001
	ระดับความสัมพันธ์ (Relationship Level)	ปานกลาง (Moderate)

**มีระดับความสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (*Has a statistical significance level of .01.)

จากตารางที่ 11 ความพึงพอใจด้านวิชาการ มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าระดับความสัมพันธ์ในระดับ ปานกลาง กล่าวคือ หากนักศึกษามีความพึงพอใจต่อด้านวิชาการมากขึ้นก็จะส่งผลให้มีคุณภาพชีวิตในมหาวิทยาลัยโดยเฉลี่ยดีขึ้น

ตารางที่ 12 แสดงความสัมพันธ์ความพึงพอใจของนักศึกษาด้านสังคม (Social Aspects) กับคุณภาพชีวิตในมหาวิทยาลัย

Table 12 Show the relationship between student satisfaction in social aspects and quality of life on campus.

		คุณภาพชีวิตในมหาวิทยาลัย (Quality of College Life)
ความพึงพอใจด้านสังคม (Social Aspects)	Pearson Correlation	.388**
	Sig. (2-tailed)	<.001
	ระดับความสัมพันธ์	ต่ำ
	(Relationship Level)	(Low)

**มีระดับความสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (*Has a statistical significance level of .01.)

จากตารางที่ 12 ความพึงพอใจด้านสังคม มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าระดับความสัมพันธ์ในระดับต่ำ กล่าวคือ หากนักศึกษามีความพึงพอใจต่อด้านสังคมมากขึ้น ก็จะส่งผลให้มีคุณภาพชีวิตในมหาวิทยาลัยโดยเฉลี่ยดีขึ้น

ตารางที่ 13 แสดงความสัมพันธ์ความพึงพอใจของนักศึกษาด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการ (Facilities & Services) กับคุณภาพชีวิตในมหาวิทยาลัย

Table 13 Shows the relationship between student satisfaction with facilities and services and quality of life on campus.

		คุณภาพชีวิตในมหาวิทยาลัย (Quality of College Life)
ความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการ (Facilities & Services)	Pearson Correlation	.425**
	Sig. (2-tailed)	<.001
	ระดับความสัมพันธ์	ต่ำ
	(Relationship Level)	(Low)

**มีระดับความสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (*Has a statistical significance level of .01.)

จากตารางที่ 13 ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการ มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าระดับความสัมพันธ์ในระดับต่ำ กล่าวคือ หากนักศึกษามีความพึงพอใจต่อด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการมากขึ้น ก็จะส่งผลให้มีคุณภาพชีวิตในมหาวิทยาลัยโดยเฉลี่ยดีขึ้น

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาดังกล่าว สามารถอภิปรายผลการวิจัย โดยนำเสนอตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ ดังนี้

1. วิเคราะห์ระดับคุณภาพชีวิตในมหาวิทยาลัยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในประเทศไทย

ในประเด็นคุณภาพชีวิตในมหาวิทยาลัยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในประเทศไทย รวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านสุขภาพกาย มีระดับคะแนนคุณภาพชีวิต เป็นการรับรู้สภาพทางด้านร่างกายของนักศึกษารายบุคคล ซึ่งมีผลต่อการใช้ชีวิตประจำวัน เช่น นักศึกษาสามารถรับรู้สภาพความแข็งแรงของร่างกายตัวเอง และรับรู้ถึง

ความรู้สึกสบาย ไม่มีความเจ็บปวด เป็นต้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ Prasamsak (2019) อธิบายไว้ว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากรส่วนมากอาจไม่ได้ให้ความสำคัญเรื่องของการออกกำลังกายมากนัก อาหารที่รับประทานที่สะอาดปลอดภัยถูกสุขลักษณะที่ไม่มากพอ จะเห็นได้จากคะแนนเฉลี่ยรายข้อในแบบสอบถามคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพกายและโภชนาการ ที่บอกระดับคุณภาพชีวิตในด้านนี้อยู่ในระดับน้อยถึงปานกลาง แต่พฤติกรรมของการดูแลสุขภาพกาย รวมถึงการไม่ยุ่งเกี่ยวยาเสพติดและอบายมุขเหล่านี้ มีคะแนนคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับมาก

ด้านจิตใจ มีระดับคะแนนคุณภาพชีวิต เป็นการรับสภาพทางจิตใจความรู้สึกของนักศึกษาในทางบวกของนักศึกษารายบุคคล ซึ่งมีผลต่อการรับรู้ความรู้สึกของตัวเองว่ามีความหมายมากแค่ไหน สามารถรับรู้ความรู้สึกต่าง ๆ ได้ เช่น รู้สึกเศร้า รู้สึกหดหู่ รู้สึกสิ้นหวัง และรู้สึกวิตกกังวล เป็นต้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ Prasamsak (2019) อธิบายไว้ว่า เรื่องของการจัดการความรู้สึกทุกข์เศร้าของตนได้ สามารถรับมือกับปัญหาต่าง ๆ ที่เข้ามาได้และรู้สึกพอใจในชีวิต เช่น มีความสุข สงบ มีความหวัง ต่าง ๆ เหล่านี้ก็ส่งผลให้คุณภาพชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากรด้านจิตใจและอารมณ์อยู่ในระดับมากเช่นกัน แต่เรื่องของการมีเวลาในการพักผ่อนหย่อนใจเพียงพอและการสามารถรับมือสถานการณ์ตึงเครียดได้ เช่น ความเครียดจากการอ่านหนังสือสอบ เครียดจากเหตุการณ์ที่พบเจอเหล่านี้ส่งผลให้คุณภาพชีวิตของนักศึกษาศิลปากรด้านอารมณ์และจิตใจอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านสิ่งแวดล้อม มีระดับคะแนนคุณภาพชีวิตมากที่สุด นักศึกษาระดับปริญญาตรี ในประเทศไทย ที่มาใช้บริการในมหาวิทยาลัย มีความเห็นระดับคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมส่งผลต่อสภาพแวดล้อมที่ดีต่อคุณภาพชีวิตนักศึกษา เช่น บรรยากาศที่ดีโดยรวมในมหาวิทยาลัย เป็นต้น

ด้านสังคม มีระดับคะแนนคุณภาพชีวิต เป็นการรับรู้เรื่องความสัมพันธ์ของตัวนักศึกษากับบุคคลอื่น ซึ่งเป็นการรับรู้ถึงเรื่องอารมณ์ทางเพศ หรือการมีเพศสัมพันธ์ และการช่วยเหลือผู้อื่นหรือช่วยเหลือผู้อื่นในสังคม เป็นต้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ Chatraphorn (2009) อธิบายไว้ว่า คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยที่ทำงานระหว่างเรียน ที่อยู่ในระดับดีมาก คือ พอใจกับความช่วยเหลือที่เคยได้รับจากเพื่อน ๆ พอใจต่อการผูกมิตร หรือเข้ากับคนอื่น อย่างที่ผ่านมา และพอใจกับสภาพบ้านเรือนที่อยู่ตอนนี้ ส่วนที่เหลือเป็นคุณภาพชีวิตระดับดี คือ สภาพแวดล้อมดีต่อสุขภาพ ได้รู้เรื่องราวข่าวสารที่จำเป็นในชีวิตแต่ละวัน และพอใจกับการเดินทางไปไหนมาไหน (หมายถึงการคมนาคม)

2. วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักศึกษา ทั้ง 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านวิชาการ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อมความสะดวกและบริการ

ในประเด็นความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในประเทศไทยทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก

ด้านสังคม (Social Aspects) หมายความว่า อาจเป็นเพราะนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในประเทศไทย ชอบในด้านสังคมของทางมหาวิทยาลัยที่ได้ศึกษาอยู่ ด้านที่นักศึกษามีชอบมากที่สุด ด้านที่นักศึกษามีชอบมากที่สุด มี 2 ด้าน คือ การดำเนินการของฝ่ายวิเทศสัมพันธ์ในการให้ความช่วยเหลือส่งเสริมนักศึกษาต่อต่างประเทศ และชมรมต่าง ๆ ภายในมหาวิทยาลัย เพราะได้ศึกษาในการที่นักศึกษาจะไปเรียนต่อต่างประเทศ ได้พบเพื่อนต่างประเทศ และนักศึกษาชอบชมรมต่าง ๆ ที่ภายในมหาวิทยาลัยจัดขึ้น และด้านที่นักศึกษาชอบน้อยที่สุด คือ การบำรุงรักษาของหอในมหาวิทยาลัย เพราะนักศึกษาคิดว่าสิ่งอำนวยความสะดวกปลอดภัยหอพักในมหาวิทยาลัยยังไม่มีดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ Prasamsak (2019) อธิบายไว้ว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากรส่วนมากมีน้ำใจ ชอบช่วยเหลือผู้อื่น ชอบพูดคุยทำความรู้จักสามารถทำงานกิจกรรมกับผู้อื่นได้อย่างราบรื่น มีเพื่อนต่างคณะ สามารถเข้าไปพบพูดคุยขอความช่วยเหลือจากอาจารย์หรือบุคลากรในมหาวิทยาลัยได้ รวมถึงมีการติดต่อพูดคุยกับครอบครัวอยู่เสมอ

ด้านวิชาการ (Academic Aspects) มีค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจมากที่สุด หมายความว่า อาจเป็นเพราะ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ในประเทศไทย ชอบในด้านวิชาการของทางมหาวิทยาลัยที่ได้ศึกษาอยู่ ด้านที่นักศึกษา มีชอบมากที่สุด คือ ด้านความหลากหลายทางเพศของนักศึกษา และด้านที่น้อยสุด คือ ด้านภาระงานโดยรวมของการ เรียน ส่วนด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ Prasamsak (2019) อธิบายไว้ว่า คุณภาพชีวิต ด้านการเรียนการศึกษานักศึกษาในมหาวิทยาลัยศิลปากรส่วนมากพิจารณาว่ายังมีความพึงพอใจในระบบการ เรียนการสอนที่เป็นอยู่ในขณะนี้ เอกสารตำราอุปกรณ์ในการเรียน การสนับสนุนด้านการเรียน เช่น การให้คำแนะนำ ให้ทุนการศึกษา การขอเอกสาร ใบรับรองต่าง ๆ เป็นต้น รวมถึงการพอใจในผลการเรียนของตนเองและการพัฒนา ตนเองด้านการเรียน เช่น อ่านหนังสือ ทบทวนบทเรียน ทำงานตามที่ได้รับมอบหมายด้วยตนเอง ในเรื่องของอาจารย์ ผู้สอนมีความชำนาญสามารถถ่ายทอดความรู้ได้เป็นอย่างดี อาจารย์ผู้สอนเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น ถ้าม คำถาม อาจารย์ผู้สอนใช้สื่อการเรียนที่น่าสนใจ รวมถึงการตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมายจากอาจารย์เป็นอย่างดี

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการ (Facilities & Services) หมายความว่า อาจเป็นเพราะนักศึกษาระดับ ปริญญาตรี ในประเทศไทย ชอบในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการของทางมหาวิทยาลัยที่ได้ศึกษาอยู่ ด้านการ ให้บริการห้องสมุดโดยรวมในมหาวิทยาลัย เพราะเวลาที่นักศึกษาไม่มีเรียน ก็มานั่งทำกิจกรรมต่าง ๆ ในห้องสมุด และกับการบริการของเจ้าหน้าที่ในภาพรวมต่าง ๆ ก็ดีมาก และด้านที่นักศึกษาชอบน้อยที่สุด คือ สถานที่จอดรถใน มหาวิทยาลัย เพราะเวลาที่นักศึกษามาใช้บริการในมหาวิทยาลัยพร้อมกันจำนวนมากสถานที่จอดรถไม่เพียงพอต่อ นักศึกษาที่มาใช้บริการในมหาวิทยาลัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ Kitipraporn (1988) อธิบายไว้ว่า ชีวิตที่มีคุณภาพ คือชีวิตที่มีความสุข โดยเป็นความสุขที่เกิดได้จาก 1. ความสุขทางกาย หมายถึง การที่เรามีความสุขเป็นอยู่ที่ดี เช่น มีที่ อยู่อาศัยที่ดี มี สุขภาพและการดูแลสุขภาพที่ดี มีสาธารณูปโภค เช่น การคมนาคมที่ดีมีสภาพแวดล้อมที่ดี เช่น น้ำ อากาศบริสุทธิ์ และยังรวมถึงการพักผ่อนและสันทนาการที่ดีตามสมควรอีกด้วย 2. ความสุขทางใจได้มาจากรู้จัก ความพอดี ความพอใจในสภาพที่เป็นอยู่ การมีทัศนคติ ต่อตนเอง และผู้อื่น มีความรัก ความอบอุ่น ความผูกพันกันใน ครอบครัว และเพื่อนมนุษย์ มีความ อุดหนุน เสียสละ ทำประโยชน์ให้แก่สังคม

3. วิเคราะห์การเปรียบเทียบระดับคุณภาพชีวิตในมหาวิทยาลัยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในประเทศ ไทย จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ในประเด็นปัญหาปัญหาปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในประเทศไทย ที่แตกต่างกันมี คุณภาพชีวิตในมหาวิทยาลัยแตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบระดับคุณภาพชีวิตในมหาวิทยาลัย พบว่า เพศ คณะที่ศึกษา ระดับชั้นปี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แหล่งรายได้หลัก และแหล่งที่พักอาศัย ไม่มีความแตกต่างกัน แต่ประเภทของ มหาวิทยาลัย มีความแตกต่างกัน ประเภทของมหาวิทยาลัย พบว่า มีค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิต แสดงว่าคุณภาพชีวิต นักศึกษาระดับปริญญาตรี แต่ละมหาวิทยาลัย มีคุณภาพชีวิตที่แตกต่างกัน น้อยกว่าระดับคุณภาพชีวิตใน มหาวิทยาลัย แสดงว่าการใช้ชีวิตของนักศึกษาระดับปริญญา มีการใช้ชีวิตที่ต่างกัน มีระดับคุณภาพชีวิตนักศึกษาที่ไม่ เท่ากัน ดังนี้

1) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีอายุที่เก่าแก่กว่า มีพื้นที่ทรัพยากรใหญ่กว่า ค่าเทอมที่ถูกกว่าและ Ranking สูงกว่าอีก 2 มหาวิทยาลัย

2) ในขณะที่มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร เกิดมาที่หลัง Ranking ต่ำกว่า แถมจุดเด่นมีอย่างเดียวนั่นคือเป็น วิทยาลัยครูแห่งแรกของราชภัฏ

3) มหาวิทยาลัยกรุงเทพ มีขนาดใหญ่แต่ทำเลที่ตั้งอยู่ไกลกว่า สาขาวิชาไม่ค่อยมีความหลากหลายเท่ากับมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ และค่าเรียนก็แพงกว่า

4. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจของนักศึกษากับคุณภาพชีวิตในมหาวิทยาลัยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในประเทศไทย

ในประเด็นปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจของนักศึกษากับคุณภาพชีวิตในมหาวิทยาลัยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในประเทศไทย สอดคล้องกับงานวิจัยของ Sirgy et al. (2007) ได้อธิบายไว้ว่า ในแง่ของความรู้สึกพึงพอใจโดยรวมที่นักศึกษาได้รับจากมหาวิทยาลัยมีความสัมพันธ์ต่อคุณภาพชีวิตมากน้อยเพียงใด ทั้ง 3 ด้าน โดยมีความพึงพอใจต่อด้านวิชาการของมหาวิทยาลัย ความพึงพอใจด้านสังคมและความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการของมหาวิทยาลัย

เมื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจของนักศึกษากับคุณภาพชีวิตในมหาวิทยาลัย จำแนกตามความพึงพอใจของนักศึกษา พบว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรี ในประเทศ มีความสัมพันธ์ต่อระดับคุณภาพชีวิตในมหาวิทยาลัย อาจเป็นเพราะ ความพึงพอใจของนักศึกษาแต่ละด้าน มีความสัมพันธ์แต่ละด้านของคุณภาพชีวิตในมหาวิทยาลัย (Quality of College Life) สอดคล้องกับงานวิจัยของ Cheerat (2011) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ ได้อธิบายไว้ว่า สภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพชีวิตของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์

เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศแตกต่างกัน มีคุณภาพชีวิตในมหาวิทยาลัย แตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างที่มีคณะที่ศึกษาที่แตกต่างกัน มีคุณภาพชีวิตในมหาวิทยาลัย แตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับชั้นปีที่แตกต่างกัน มีคุณภาพชีวิตในมหาวิทยาลัย แตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน มีคุณภาพชีวิตในมหาวิทยาลัย แตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างที่มีแหล่งรายได้หลักแตกต่างกัน มีคุณภาพชีวิตในมหาวิทยาลัย แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และกลุ่มตัวอย่างที่มีแหล่งที่พักอาศัยแตกต่างกัน มีคุณภาพชีวิตในมหาวิทยาลัย ไม่แตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างที่มีประเภทมหาวิทยาลัยแตกต่างกัน มีคุณภาพชีวิตในมหาวิทยาลัยไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ Chanthasilp (2020) โดยมีปัจจัยต่าง ๆ ที่มีการพัฒนานักศึกษาทางการศึกษาให้กับทุกเพศ ทุกระดับชั้นปี ทุกคณะ ทุกประเภทภาคปกติและภาคพิเศษ ปัจจัยด้านสังคม ปัจจัยด้านเศรษฐกิจที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตนักศึกษาในด้านต่าง ๆ ของนักศึกษา นั่นคือ บัณฑิตที่จะสำเร็จการศึกษาออกมาเป็นประชากรที่มีคุณภาพและสมบูรณ์ได้นั้น ควรจะต้องได้รับการพัฒนาที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีมีจิตใจที่มีความสุขสมบูรณ์ทุกด้านในระหว่างการศึกษาในมหาวิทยาลัย

ความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในประเทศไทย มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตในมหาวิทยาลัย

การทดสอบสมมติฐานในการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ความพึงพอใจด้านวิชาการ มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าระดับความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ความพึงพอใจด้านสังคม มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าระดับความสัมพันธ์ในระดับน้อย ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการ มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าระดับความสัมพันธ์ในระดับน้อย ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทฤษฎีการสร้างคุณภาพชีวิตในมหาวิทยาลัยของ Sirgy et al. (2007) ได้อธิบายถึงการมีอิทธิพลที่สำคัญต่อประสบการณ์ของนักศึกษาในมหาวิทยาลัย ในสองด้านหลัก คือ ความพึงพอใจในด้านการเรียนรู้

และความพึงพอใจในด้านสังคม โดยมีความสัมพันธ์ที่สอดคล้องกันระหว่างสองด้านนี้ความพึงพอใจในการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยมีผลกระทบต่อความพึงพอใจในด้านวิชาการของนักศึกษา นักศึกษาที่มีประสบการณ์การเรียนรู้ที่ดีและเต็มใจในมหาวิทยาลัยจะมีความพึงพอใจในการศึกษาสูงขึ้นความพึงพอใจในด้านสังคมก็ส่งผลต่อความพึงพอใจในด้านสังคมของนักศึกษา นักศึกษาที่มีความพึงพอใจในการมีสังคมที่สร้างสรรค์และสนับสนุนกันในมหาวิทยาลัยจะมีความพึงพอใจในด้านสังคมสูงขึ้น

นอกจากนี้ ความพึงพอใจในการเรียนรู้สามารถได้รับอิทธิพลจากความพึงพอใจในด้านสิ่งแวดล้อมความสะดวกและบริการของมหาวิทยาลัย และความพึงพอใจในด้านสังคมสามารถได้รับอิทธิพลจากความพึงพอใจในสิ่งแวดล้อมความสะดวกและบริการของมหาวิทยาลัยด้วย ดังนั้น ความพึงพอใจในทั้งสองด้านนี้มีความสัมพันธ์และผลกระทบต่อประสบการณ์ของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยอย่างชัดเจนและมีความสำคัญ.

สรุปผล

คุณภาพชีวิตในมหาวิทยาลัย รวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่านักศึกษาระดับปริญญาตรีในประเทศไทย ที่มีระดับคุณภาพชีวิตในมหาวิทยาลัยมากที่สุด ถึงน้อยที่สุด ในแต่ละด้านดังนี้ ด้านสิ่งแวดล้อม 137 คน ด้านสุขภาพกาย 113 คน ด้านจิตใจ 100 คน ด้านสัมพันธภาพทางสังคม 52 คน

1. ด้านสิ่งแวดล้อม มีระดับคะแนนคุณภาพชีวิตมากที่สุด นักศึกษาระดับปริญญาตรี ในประเทศไทย ที่มาใช้บริการในมหาวิทยาลัย มีความเห็นระดับคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมส่งผลต่อสภาพแวดล้อมที่ดีต่อคุณภาพชีวิตนักศึกษา เช่น บรรยากาศที่ดีโดยรวมในมหาวิทยาลัย เป็นต้น

2. ด้านสุขภาพกาย มีระดับคะแนนคุณภาพชีวิตรองลงมา เป็นการรับรู้สภาพทางด้านร่างกายของนักศึกษารายบุคคล ซึ่งมีผลต่อการใช้ชีวิตประจำวัน เช่น นักศึกษาสามารถรับรู้สภาพความแข็งแรงของร่างกายตัวเอง และรับรู้ถึงความรู้สึกสบาย ไม่มีความเจ็บปวด เป็นต้น

3. ด้านจิตใจ มีระดับคะแนนคุณภาพชีวิตที่เป็นการรับรู้สภาพทางจิตใจความรู้สึกของนักศึกษาในทางบวกของนักศึกษารายบุคคล ซึ่งมีผลต่อการรับรู้ความรู้สึกของตัวเองว่ามีความหมายมากแค่ไหน สามารถรับรู้ความรู้สึกต่าง ๆ ได้ เช่น รู้สึกเศร้า รู้สึกหดหู่ รู้สึกสิ้นหวัง และรู้สึกวิตกกังวล เป็นต้น

4. ด้านสัมพันธภาพทางสังคม มีระดับคะแนนคุณภาพชีวิตที่เป็นการรับรู้เรื่องความสัมพันธ์ของตัวนักศึกษา กับบุคคลอื่น ซึ่งเป็นการรับรู้ถึงเรื่องอารมณ์ทางเพศ หรือการมีเพศสัมพันธ์ และการช่วยเหลือผู้อื่น หรือช่วยเหลือผู้อื่นในสังคม เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. มหาวิทยาลัยควรมีการพัฒนาในด้านสังคม เช่น คุณภาพหอพัก, การบำรุงรักษาหอพัก, ความปลอดภัยในมหาวิทยาลัย รักษามาตรฐานให้ดีขึ้น เพื่อที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านสังคมของนักศึกษาเพื่อที่จะรับรองนักศึกษาต่างประเทศที่จะเข้ามาศึกษาที่มหาวิทยาลัย

2. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการ เป็นด้านที่มีระดับความพึงพอใจรองลงอยู่ในระดับมาก เป็นสิ่งที่มหาวิทยาลัยควรมีการพัฒนาต่อมาเป็นอันดับที่ 2 รองลงมาจากด้านสังคมพัฒนามีสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการที่หลากหลาย เช่น คุณภาพระบบเทคโนโลยีสื่อสารให้ดีขึ้นกว่าเดิม

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษาครั้งต่อไป ควรทำการวิจัยเชิงคุณภาพโดยสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในประเทศไทย เพื่อที่จะได้ข้อมูลเชิงลึก ทำให้เข้าใจคุณภาพชีวิตของนักศึกษาได้ดียิ่งขึ้น

องค์ความรู้ใหม่

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในประเทศไทยอาจมีหลายปัจจัยที่มีผลต่อประสบการณ์และคุณภาพชีวิตของพวกเขา ดังนี้

1. สภาพแวดล้อมทางการศึกษา: คุณภาพของมหาวิทยาลัยและโรงเรียนที่นักศึกษาเข้ารับการศึกษามีผลต่อคุณภาพชีวิตของพวกเขา รวมถึงความพึงพอใจในการเรียนรู้และพัฒนาทักษะทางวิชาการ
2. สภาพแวดล้อมทางสังคม: สภาพแวดล้อมสังคมที่นักศึกษาอาศัยอยู่มีผลต่อคุณภาพชีวิต รวมถึงความเชื่อมั่นในการสร้างความสัมพันธ์ทางสังคม, การมีกิจกรรมทางสังคม, และการเข้าร่วมกิจกรรมชุมชน
3. สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการ: ความสะดวกสบายและบริการที่มหาวิทยาลัยให้นักศึกษามีผลต่อคุณภาพชีวิต รวมถึงการเข้าถึงบริการสุขภาพ, การให้คำปรึกษาทางจิตวิทยา, และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ
4. สุขภาพทางร่างกายและจิตใจ: สุขภาพทางร่างกายและจิตใจของนักศึกษามีผลต่อคุณภาพชีวิต การรักษาสุขภาพที่ดีและการจัดการกับสิ่งที่ทำให้เกิดความเครียดมีความสำคัญ
5. ความพึงพอใจในด้านวิชาการ: ความพึงพอใจในการเรียนรู้, ความรู้สึกว่าการศึกษามีค่าและสอดคล้องกับเป้าหมายอาจมีผลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษา
6. ความเชื่อมั่นในตนเองและสามารถในการปรับตัว: ความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองและความสามารถในการรับมือกับความเปลี่ยนแปลงและปัญหาชีวิตมีผลต่อคุณภาพชีวิต
7. สภาพเศรษฐกิจ: สภาพเศรษฐกิจส่วนตัวและสภาพเศรษฐกิจในประเทศสามารถมีผลต่อคุณภาพชีวิต รวมถึงความสามารถในการจัดการการเงินและความมั่นคงทางเศรษฐกิจ
8. ความสมดุลระหว่างการเรียนรู้และการพักผ่อน: การควบคุมและสมดุลระหว่างการเรียนรู้และการพักผ่อนมีผลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษา

สรุป ปัจจัยเหล่านี้มีความสัมพันธ์และอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษาในระดับปริญญาตรีในประเทศไทย การเข้าใจและการสนใจดูแลเรื่องเหล่านี้สามารถช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

References

- Chanthasilp, W. (2020). *A study of internet addiction in undergraduate students: Quality of life and related factors*[Master's thesis, Kasetsart University].
- Chatraphorn, S., Rungsayatorn, S., Hirunwong, A., & Saratapun, N. (2009). *Quality of life of college students holding part-time employment*[Research report, Kasetsart University].
- Cheerat, T. (2011). *Factors influencing the quality of student life at Srinakharinwirot University (Ongkharak Campus)*[Master's thesis, Srinakharinwirot University].
- Department of Mental Health, Ministry of Public Health, Thailand. (2016). *WHOQOL-BREF-THAI*.
<https://dmh.go.th/test/download/view.asp?id=17>
- Kitipraporn, P. (1988). *Quality life*. Thammasan.
- Massayakong, S. (2011). *The quality of life in schools of upper secondary students in Bangkok area*[Master's thesis, National Institute of Development Administration].
- Phawilai, R. (1980). "Quality of Life". Newsletter Environment (September Issue), Environment Research Institute, Chulalongkorn University.
- Prasarnsak, H. (2019). *Quality of life of Silpakorn University Students*. Faculty of Education, Silpakorn University.
- Sirgy, M.J., Grzeskowiak, S., & Rahtz, D. (2007). Quality of College Life (QCL) of students: Developing and validating a measure of well-being. *Social Indicators Research*, 80, 343–360. <https://doi.org/10.1007/s11205-005-5921-9>